

До

Членовете на Научното жури, сформирани със Заповед № РЗЗ-5714 от 26.11.2020 г. на Ректора на Пловдивския университет "Паисий Хилендарски" (ПУ) за защита на дисертационния труд на докторант на самостоятелна подготовка Илияна Илиева Митева от Катедра "Публичноправни науки" на Юридическия факултет (ЮФ) на ПУ

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д.ю.н. Георги Петров Пенчев

Юридически факултет на Пловдивския университет "Паисий Хилендарски"

Относно: представения за защита дисертационен труд на докторант на самостоятелна подготовка Илияна Илиева Митева за получаване на образователната и научна степен "доктор" по област на висше образование 3. "Социални, стопански и правни науки", професионално направление 3.6. "Право", научна специалност "Административно право и административен процес" на тема "Административно-правен режим относно хората с увреждания в българското законодателство" с научен ръководител проф. д-р Дарина Зиновиева

Уважаеми членове на Научното жури,

Като член на Научното жури, сформирани за оценяване на дисертационния труд с наименование "Административно-правен режим относно хората с увреждания в българското законодателство" на докторант на самостоятелна подготовка Илияна Илиева Митева от катедра "Публичноправни науки" на ЮФ при ПУ с горепосочената заповед на Ректора на университета, Ви предоставям рецензията си, изготвена на основание чл. 10, ал. 1 от Закона за развитието на на академичния състав на Република България (ЗРАСРБ) (ДВ, бр. 38 от 2010 г., изм. и доп.), чл. 32, ал. 1 от Правилника за прилагане на Закона за развитието на на академичния състав на Република България, приет с ПМС № 202 от 10.09.2010 г. (ППЗРАСРБ) (ДВ, бр. 75 от 2010 г., изм. и доп.) и чл. 38, ал. 1 от Правилника за развитието на академичния състав на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ (ПРАСПУ от 2011 г., изм. и доп. – В: Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“ [онлайн]. [прегледан 10.12.2020]. Достъпно от: <http://procedures.uni-plovdiv.bg/docs/praspu2018.pdf>).

1. Кратки биографични данни за докторанта

Илияна Митева завършва висшето си юридическо образование в ЮФ на ПУ в 2016 г. За периода м. ноември 2016 – м. ноември 2017 г. е младши

юрисконсулт в община Чирпан, а от м. ноември 2017 г. и понастоящем е юрисконсулт в „Нейчър Енерджи“ ЕООД, гр. Казанлък.

2. Общо описание на представените материали

Представеният от И. Митева комплект материали на хартиен и електронен носител е в съответствие с чл. 36 от ПРАСПУ. Тя е публикувала 8 статии по темата на дисертационния си труд. Във връзка с удовлетворяването на минималните национални изисквания по чл. 26, ал. 2 и 3 от ЗРАСРБ и чл. 1а, ал. 1 от ППЗРАСРБ, оценката ми за постигнатия от дисертанта брой точки по показателите, определени в приложението към чл. 1а, ал. 1 от ППЗРАСРБ за област на висше образование 3. „Социални, стопански и правни науки“, професионално направление 3.6. „Право“, е както следва: по група показатели А - при минимум 50, изпълнение 50; по група показатели Б и В - няма задължителни минимални изисквания; по група показатели Г – при минимум 30, изпълнение 80; по група показатели Д и Е – няма задължителни минимални изисквания. От представените материали и горепосочената ми оценка за удовлетворяване на минималните национални изисквания по ЗРАСРБ и ППЗРАСРБ може да се направи констатацията, че И. Митева отговаря на изискванията на чл. 26, ал. 2 и 3 от ЗРАСРБ, чл. 1а, ал. 1 от ППЗРАСРБ и чл. 30, чл. 31, чл. 32, ал. 2 и чл. 33, ал. 1 от ПРАСПУ, както и на т. 1 от Допълнителните критерии на ЮФ при ПУ за придобиване на научни степени и академични длъжности, приети с решение на Факултетния съвет на ЮФ при ПУ по протокол № 4 от 17.05.2011 г., изм. и доп. (публикувани В: Пловдивски университет „Паисий Хилендарски” [онлайн]. [прегледан 12.12.2020]. Достъпно от: https://procedures.uni-plovdiv.bg/docs/requirements_uf.pdf), за допускане до защита на дисертационния си труд.

3. Актуалност на тематиката и целесъобразност на поставените цели и задачи

Дисертационният труд на И. Митева е посветен на една значима в теоретичен аспект и недостатъчно изследвана досега в правната ни литература проблематика – административноправния режим на хората с увреждания по българското законодателство. Нейната актуалност, според мен, е детерминирана от две обстоятелства. *На първо място*, необходимостта от засилена административноправна защита на тази група лица с оглед на възможностите им за интеграция в обществото. *На второ място*, ефективното прилагане на административноправна защита на тези лица е един от показателите за равнището на демокрация, култура и морал в съответната държава. Във връзка с това, докторантът прецизно и сполучливо, по мое мнение, е определил основните цели и задачи в увода на дисертационния си труд.

4. Познаване на проблематиката на дисертационния труд

И. Митева е демонстрирала много добро познаване на състоянието на разглежданата от нея проблематика. Следва да се подчертае фактът, че тя е използвала голям брой литературни (юридически и медицински) и нормативни източници, а това е показател както за много добра литературна осведоменост, така и за широка обща култура.

5. Методика на изследването в дисертационния труд

В представения за рецензиране дисертационен труд “Административно-правен режим относно хората с увреждания в българското законодателство” са използвани преди всичко сравнителноправният и историкоправният методи на научно изследване. Избраната методика на изследване позволява постигането на поставените цели и задачи на дисертационния труд.

6. Обща характеристика и оценка на дисертационния труд

Дисертационният труд е в обем на 289 стр. и в структурно отношение се състои от: увод (с. 7-11); 11 глави, посветени съответно на: общата характеристика на административноправния режим на хората с увреждания по българското законодателство (Глава I, с. 12-18); историческия преглед на административното регулиране в сферата на уврежданията (Глава II, с. 19-24); органите на управление, контрол и сътрудничество в сферата на уврежданията в българското законодателство (Глава III, с. 25-61); административното регулиране на оценяването на вида и степента на увреждането (Глава IV, с. 62-79); административноправната уредба на здравеопазването и рехабилитацията в сферата на уврежданията (Глава V, с. 80-117); административното регулиране на образованието и професионалното обучение в областта на уврежданията (Глава VI, с. 118-144); публичноправните аспекти на заетостта в сферата на уврежданията (Глава VII, с. 145-179); административното регулиране на достъпа до среда, информация, мобилност и правосъдие на хората с увреждания (Глава VIII, с. 180-210); административноправните аспекти на критериите за национална представителност на организациите на и за хората с увреждания, и на финансирането в областта на уврежданията (Глава IX, с. 211-226); юридическата отговорност за нарушаване на правата на лицата с увреждания по българското законодателство (Глава X, с. 227-243); хората с увреждания и техните права в Европейския съюз (Глава XI, с. 244-276); заключение (с. 277-285); и списък на използваната литература (с. 286-289), съдържащ 81 заглавия на кирилица и 4 заглавия на латиница.

Изложението в дисертацията е целенасочено и съдържателно. То се съпровожда с отделни сравнения и разграничения, обосноваване на изводи и формулиране на дефиниции на понятия.

7. Приноси и значимост на дисертационния труд за науката и практиката

Научните приноси в изследването са от категорията „обогаляване на съществуващите знания“ и се градят не само върху проучване на националното ни законодателство и съдебна практика и законодателството на Европейския съюз (ЕС) в разглежданата област, но и на личните виждания на автора за тяхната ефективност, съпроводени с редица собствени и оригинални изводи и съображения.

Могат да бъдат изтъкнати следните конкретни научни и научно-приложни приноси в дисертационния труд:

1) авторска дефиниция на понятието „административно регулиране в сферата на уврежданията“ в теоретичен контекст (с. 16);

2) полезно авторско предложение *de lege ferenda* с практическо значение за изменение на чл. 86а, ал. 2 от Закона за здравето (ДВ, бр. 70 от 2004 г., изм. и доп.), където думите „Национален съвет за интеграция на хората с увреждания“ да бъдат заменени с думите „Национален съвет за хората с увреждания“ в светлината на Закона за хората с увреждания (ЗХУ - ДВ, бр. 105 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г., изм. и доп.) (с. 42);

3) оригинално авторско предложение *de lege ferenda* в ЗХУ да се предвиди задължение за Агенцията за хората с увреждания да поддържа „Регистър на лицата с увреждания“ (с. 49);

4) оригинално авторско становище относно необходимостта в състава на Националния съвет за хората с увреждания към Министерския съвет, създаден с чл. 17 от ЗХУ да се включат „независими експерти“ с опит в защитата на правата на хората с увреждания“ (с. 53);

5) оригинално авторско становище относно необходимостта в състава на Комисията за защита от дискриминация, създадена с чл. 40 от Закона за защита от дискриминация (ДВ, бр. 86 от 2003 г., изм. и доп.), да се включи като член лице с образование и опит в защитата на правата на хората с увреждания (с. 58);

6) оригинално авторско предложение *de lege ferenda* за създаването на Омбудсман за защита на правата на хората с увреждания (с. 61);

7) полезно авторско предложение *de lege ferenda* с практическо значение за допълнение на Закона за предучилищното и училищното образование (ДВ, бр. 79 от 2015 г., в сила от 01.08.2016 г., изм. и доп.) за дефиниране на понятието „социализация“ (с. 133-134);

8) интересно авторско предложение *de lege ferenda* с практическо значение за допълнение на Закона за висшето образование (ДВ, бр. 112 от 1995 г., изм. и доп.) с включването на разпоредба за начина на провеждане и времевата продължителност на изпитите на студенти с увреждания (с. 144);

9) оригинално авторско предложение *de lege ferenda* за приемането на „Закон за трудовата заетост на хората с увреждания“ (с. 165);

10) много добър сравнителноправен анализ на трудовата заетост на хората с увреждания в Германия и Финландия (с. 173-177);

11) много добър историкоправен анализ на развитието на политиката на ЕС относно хората с увреждания (с. 245-249);

12) заключението съдържа ценни общотеоретични изводи от разгледаната правна уредба на национално равнище и на равнище ЕС.

8. Преценка на публикациите по дисертационния труд

Илияна Митева е приложила следните 8 статии по тематиката на дисертационния си труд, както следва: „Достъп до медицински услуги на хората с увреждания в България - правни аспекти и практически проблеми”. – Норма. С., 2016, № 9, с. 52-62; „Правни и етични проблеми по прилагане регламентацията на генетичните изследвания в България”. – Норма. С., 2017, № 2, с. 62-80; „Правото на труд на хората с увреждания в българското законодателство. Агенция за хората с увреждания - статут и правомощия”. – Норма. С., 2017, № 9, с. 43-57; „Правен режим на специализираните предприятия и кооперации на хората с увреждания в българското законодателство”. - Общество и право. С., 2018, № 9, с. 59-77; „Органи на управление в сферата на уврежданията в законодателството на Република България”. - Studia Iuris. Пловдив, 2018, № 2, с. 81-98; „Достъпна среда за хората с увреждания - правни аспекти и практически проблеми”. - Общество и право. С., 2019, № 3, с. 42-62; „Административно-правен режим на финансирането и контрола в сферата на уврежданията в българското законодателство”. – Известия. Варна, 2019, № 2, с. 127-140; „Органи на изпълнителната власт в сферата на уврежданията в българското законодателство”. – В: Научни четения, посветени на 140-годишнината от приемането на Търновската конституция, организирани от Юридическия факултет на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски”. С., Сиела, 2019, с. 235-247.

Тези статии сполучливо отразяват редица анализи и становища на автора, залегнали в определени части от дисертационния труд.

9. Лично участие на докторантката

Изтъкнатите приноси в дисертационния труд и получените резултати са лична заслуга на Илияна Митева. Тя коректно е цитирала под линия използваната литература, свързана със становищата на отделните автори – обстоятелство, което изключва наличието на плагиатство. Това е показател за научната етика на автора, която несъмнено заслужава подкрепа.

10. Мнение за автореферата

Авторефератът на дисертационния труд, в обем на 42 с. на български език и 39 с. на английски език, отразява на много добро равнище неговото съдържание и постигнатите основни резултати.

11. Критични бележки и препоръки

Към дисертационния труд могат да бъдат отправени и някои критични бележки и препоръки, главно от редакционно естество.

11.1. Критични бележки

1) някои места в текста се нуждаят от уточнения, напр.: на с. 10, ред 32, с. 12, редове 11-12 и 19-20, с. 13, ред 9 е уместно да се посочи броят и годината на ДВ, където е обнародван съответния закон; на с. 19, ред 12 и с. 120, ред 9 вместо думата „Америка” трябваше да се употребери думата „САЩ”; на с. 96, ред 20, думите „от 1976 г.” можеше да бъдат заменени с думите „от 1966 г., в сила от 1976 г.”;

2) някои места в текста се нуждаят от редакционно усъвършенстване, напр.: на с. 10, ред 32 вместо „1951” трябва да се запише „1950”; на с. 227, ред 21 думите „проявената неправда” можеше да се избегнат като само се посочи, че административните санкции трябва да съответстват на степента на обществена опасност на деянието, вината и положението на правонарушителя.

11.2. Препоръки

1) уместно е в структурата на дисертационния труд след съдържанието да фигурира списък на използваните съкращения.

2) Структурата на дисертационния труд можеше да бъде по-добра, ако броят на главите беше редуциран от 11 на 3, 4 или максимум 5.

11.3. Оценка на въздействието на критичните бележки и препоръки върху научното значение на дисертационния труд

Изтъкнатите по-горе слабости, по мое мнение, не омаловажават значимостта и полезността за теорията и практиката на предложения за защита дисертационен труд. Той е написан ясно, разбираемо, логично и се чете с интерес. С него се запълва една празнина в правната ни литература в разглежданата област. Посочените критични бележки и препоръки целят единствено да помогнат автора в случай, че той реши да продължи творческите си усилия по тази проблематика и евентуално да публикува като книга впоследствие дисертационния си труд.

12. Лични впечатления от докторантката

Личните ми впечатления от И. Митева са много добри. Още от студентските си години и понастоящем тя демонстрира трудолюбие и научна любознателност, които са добра основа за творчески успехи.

13. Препоръки за бъдещо използване на дисертационните приноси и резултати

Въз основа на горепосочените научни и практически приноси в дисертационния труд препоръчвам на И. Митева да го публикува като книга (монография). Смятам, че тази книга ще представлява интерес както за учени, така и за практикуващи специалисти.

14. Заключение

Накрая, въз основа на изложеното по-горе:

1. Заявявам, че дисертационният труд “Административно-правен режим относно хората с увреждания в българското законодателство” съдържа научни и научно-приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката и отговаря на изискванията на чл. 6, ал. 3 от ЗРАСРБ, чл. 27, ал. 2 от ППЗРАСРБ и чл. 32, ал. 1 и 2 от ПРАСПУ. Същевременно този дисертационен труд показва, че Илияна Илиева Митева притежава задълбочени теоретични знания и професионални умения по научна специалност „Административно право и административен процес“ като демонстрира качества и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване. Поради това докторантът отговаря на изискванията на чл. 6, ал. 1 от ЗРАСРБ, чл.чл. 24-26 от ППЗРАСРБ и чл.чл. 29, 30, 31 и 32, ал. 1 и 2 от ПРАСПУ.

2. Във връзка с гореизложеното, на основание чл. 10, ал. 1 от ЗРАСРБ, чл. 32, ал. 1 от ППЗРАСРБ и чл. 38, ал. 1 от ПРАСПУ, давам своята положителна оценка на проведеното научно изследване, представено от рецензираните по-горе дисертационен труд, автореферат, постигнати резултати и приноси.

3. Предлагам на почитаемото научно жури, сформирано със Заповед № Р33-5714 от 26.11.2020 г. на Ректора на ПУ, на основание чл. 11, ал. 4 от ЗРАСРБ, чл. 34, ал. 1 от ППЗРАСРБ и чл. 29 от ПРАСПУ, да присъди образователната и научна степен „доктор“ на Илияна Илиева Митева в област на висше образование 3. “Социални, стопански и правни науки”, професионално направление 3.6. “Право”, научна специалност “Административно право и административен процес”.

София, 21.12.2020 г.

Рецензент: (п)

(проф. д.ю.н. Георги Пенчев)